

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
KARARLARI BÜLTENİ

(Seçme Kararlar)

Mayıs 2022

İçindekiler

YAŞAM HAKKI.....	2
ADİL YARGILANMA HAKKI	8
ÖZEL VE AİLE HAYATINA SAYGI HAKKI	12
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ.....	15
TOPLANTI VE DERNEK KURMA ÖZGÜRLÜĞÜ	22
MÜLKİYET HAKKI	25
SERBEST SEÇİM HAKKI	30

© Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Bülteni (Seçme Kararlar), Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

1

YAŞAM HAKKI

1- *Kamile Terkoğlu ve Diğerleri/Türkiye*¹ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranların yakınının güvenlik güçleri ile girdiği çatışmada vurulmasının ardından hayatını kaybetmesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.*

23 Kasım 2006 tarihinde güvenlik güçleri, Dağlıca bölgesinde PKK silahlı terör örgütü üyelerinin bir köye gelerek vatandaşlarla görüşüp onları etkilediği yönünde bilgiler temin edilmesi üzerine pusu faaliyeti icrasında bulunmuş ve bu sırada termal kamera ile biri silahlı olan iki kişinin yaklaştığını görmüşlerdir. Güvenlik güçleri tarafından bu kişilerin durması yönünde ihtar yapılmasına rağmen başvuranların yakını olan ve silahlı olan İ.T.'nin silahla karşılık vermesi üzerine güvenlik güçleri ile İ.T. arasında çıkan çatışmada İ.T. yaralanmıştır. Olay akabinde hemen ambulansa haber verilmiş, İ.T.'ye ilk müdahale olay yerinde, sonrasında ise kaldırıldığı karakolda yapılmıştır. İ.T., yolda ambulansa sevk edileceği esnada ölmüştür.

Başvuranlar, yakınları olan İ.T.'nin 2006 yılında güvenlik güçleri tarafından öldürüldüğünü ve ölüm olayına ilişkin olarak yürütülen soruşturma ve yargılamanın etkin olmadığını iddia etmektedirler.

AİHM öncelikle, İ.T.'nin güvenlik güçleri tarafından kasten öldürüldüğünün her türlü makul şüphenin ötesinde tespit edilmediği kanısına varmıştır. Ayrıca güvenlik güçleri tarafından atılan merminin isabet etmesinin ardından, ilgilinin ivedilikle ve uygun bir şekilde tedavi altına alınmadığının da tespit edilmediğini vurgulamıştır. Bu bağlamda, İ.T.'nin uygun tedaviden yararlanabilmek için en yakın hastaneye sevk edildiği, ancak ilgilinin sevk edilmesi sırasında yaralarından dolayı hayatını kaybettiğinin anlaşıldığı belirtilmiştir.

AİHM aynı zamanda, söz konusu operasyonun terör saldırısı tehlikesinin çok yüksek olduğu bir bölgede gece yarısı gerçekleştiğini kaydetmiştir. Ölümcül atıştan önce, İ.T.'nin bir saldırı tüfeğine sahip olduğu ve kim için olursa olsun, gerçek bir tehdit olarak yorumlanabilecek bir davranışta bulunduğu hususunun ulusal mahkemeler tarafından tespit edildiği belirtilmiştir. Ayrıca olaya ilişkin verilen ifadelerin, birbiriyle uyumlu olduğu tespit edilmiştir. İ.T.'yi gören son kişi, ilgilinin silahlı olduğunu belirtmiş olup bir diğer tanık da, bu tanığın ifadelerini açıkça doğrulamıştır. Verilen ifadeler ve yerde bulunan iki kovanın İ.T.'nin silahından geldiği yönündeki balistik rapor, İ.T.'nin güvenlik güçleri tarafından kendisine yapılan ihtarın ardından güvenlik güçlerinin üzerine ateş ettiğinin tespit edilmesini sağlamıştır.

¹ *Kamile Terkoğlu ve Diğerleri/ Türkiye Kararı*, No.72875/12, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217460>

AİHM ayrıca, İ.T.'nin silahını kullandığının ve bu şekilde davranarak, güvenlik güçlerinin hayatı veya fiziksel bütünlüğü açısından bir tehdit oluşturduğunun tespit edildiği kanısına varmıştır. Dolayısıyla AİHM, maddi koşulların tamamının sıkı bir denetime tabi tutulmasını, mevcut davada yürütülen soruşturmanın yeterince ayrıntılı ve bağımsız olmasını ve başvuranların menfaatlerini korumak ve haklarını kullanmak için yeterli bir derecede bu soruşturmaya dâhil olmalarını göz önünde bulundurarak, mevcut davada, söz konusu durumun güç kullanımını kesinlikle gerekli hale getirdiği ve bu türden bir kullanımın davanın koşullarında aşırı veya haksız olmadığı kanaatine varan ulusal mahkemelerin vardıkları sonuçları sorgulamamıştır.

AİHM sonuç olarak, başvuranların yaşam hakkının ihlal edildiği yönündeki iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

2- Yeliz Tufan/Türkiye² Kararı

Öz: *Başvuru, Devletin pozitif bir yükümlülükleri kapsamında yaşamı koruma görevini yerine getirmediği iddiasına ilişkindir.*

Üniversitede öğrencisi olan başvuran Yeliz Tufan, Eskişehir garında üniversite ziyareti sırasında fotoğraf çekmek için bir konteynerin üzerine çıkarken yüksek gerilim hattındaki elektrik akımına kapılmış ve hastaneye kaldırıldıktan sonra bedeninin yüzde 63'ünü kaplayan yanıklar nedeniyle başvuranın sol kolu ve iki bacağı dizlerinden kesilmiştir.

Başvuran, Devletin, yaşamı koruma görevini yerine getirmediğini zira kazanın kamu hizmetine giren bir üniversite faaliyeti sırasında meydana geldiğini ve bu kazanın, Devletin denetimi altında olan bir garda, öğrencileri korumaya yönelik yönetmelik ve güvenlik tedbirlerine uyulmaksızın gerçekleştiğini ileri sürerek Sözleşme'nin 2. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvuran ayrıca, mahkemeye erişim hakkının hiçe sayılarak, adil olmadığını ileri sürdüğü bir soruşturma mekanizmasından yararlanan söz konusu üniversite organının üyelerinin cezasız kaldığını belirterek Sözleşme'nin 6. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Başvuran ayrıca, Sözleşme'nin 2. ve 6. maddelerine ilişkin şikâyetlerini ileri sürmek amacıyla, kullandığı bütün başvuru yollarının etkin olmadığını iddia ederek Sözleşme'nin 13. maddesinin ihlal edildiğini belirtmiştir.

² *Yeliz Tufan / Türkiye Kararı*, No. 72858/12, 5 Mayıs 2022, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217315>

Başvuran son olarak da, Sözleşme'nin 14. maddesi kapsamında, Müdür Vekili A.Y.'nin cezalandırıldığını ancak Öğretim Görevlisi Ü.Ö. ve rektörlüğün müfettişlerinin ayrıcalıklı statüleri nedeniyle cezalandırılmamalarının Sözleşme'nin 14. maddesini ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

AİHM; somut olayda, gereken adli tepkinin niteliğini belirlemek amacıyla, *Cavit Tınarlıoğlu* davasındaki analizine bağlı kalarak, mevcut davada ceza soruşturmasının, yeterince belirli bir şekilde kazanın koşullarını değerlendirme imkânı verdiğini; dolayısıyla, başvuranın iddiasının aksine, ceza yargılamalarının başarısız olmasının, tek başına Sözleşme'nin 2. maddesinin ihlaline yol açabileceği koşullar kapsamına girmediğini vurgulamıştır.

AİHM, somut olayda olduğu gibi, eksiklikler veya ihmallerden kaynaklanan olaylarla ilgili olarak, Devletin pozitif yükümlülükleri gereğince, başvurana ilgili memurların ve yetkililerin idari sorumluluğunu incelemesine imkân verecek bir hukuk yolu ve gerektiği takdirde, tazminatların ödenmesi gibi, uygun olan bütün cezaların uygulanmasını sağlama imkânı sunulması gerektiğini; dolayısıyla öncelikle, 30 Temmuz 2009 tarihinde yapılan tam yargı davasının derdest olduğunun altını çizmektedir.

Mahkeme; başvuranın bu yargılamanın özenle yürütülmediği ve hâlihazırda on iki yıla aşkın olan bu sürenin makul olmadığı, özellikle ilk derece mahkemesinin kararını vermesinin yaklaşık üç yıl aldığı, dosyanın söz konusu tarihten bu yana Danıştay önünde halen bulunduğu ve akıbetinin belirsiz olduğu yönündeki şikayetlerinin öncelikle Anayasa Mahkemesine sunulması gerektiğini belirtmiştir.

Mahkeme, Türk Anayasası ve Sözleşme ile korunan temel hak ve özgürlüklerin ihlalinin mağduru olduğunu düşünen kişilerin, 35. maddede belirtilen iç hukuk yollarını tüketme kuralı uyarınca, Anayasa Mahkemesi önündeki bireysel başvuru yolunun kullanmaları gereken bir başvuru yolu olduğunu belirtmiştir.

AİHM, yerel makamların gerektiği takdirde, Sözleşme'de iddia edilen eksikliklerin telafisi için daha iyi konumda olmaları nedeniyle, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararın başvuranın endişelerini tatmin etmemesi halinde, ilgilinin yeniden Mahkeme'ye başvurmasının mümkün olacağını belirterek başvurunun Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

3- *Zerrin Kişi ve Diğerleri/Türkiye³ Kararı*

Öz: *Başvuru, başvuranların yakınının kaybolduğu iddiasına ilişkindir.*

Başvuranlar, yakınları Z.K.'nin, 15 Temmuz 2016 tarihli askeri darbe girişimi sonrasında kaybolduğunu iddia etmektedirler.

AİHM somut olayda, incelenecek esas hukuki sorunun, başvuranların yakınının kaybolduğu iddiası ile ilgili olduğunu kaydetmiştir. Başvuranlar tarafından sunulan şikâyetlerin sunulma şekli ve esasını dikkate alarak, bu şikâyetleri Sözleşme'nin yalnızca 2. maddesi açısından değerlendirmiştir.

AİHM dosyada yer alan bilgi ve belgelerden, ilgilinin halen Türkiye'de bir ceza infaz kurumunda tutuklu bulunduğunu belirtmiştir.

AİHM, 15 Temmuz 2016 tarihli askeri darbe girişimine katıldığı iddiası nedeniyle ilgili hakkında anayasal düzeni devirmeye teşebbüs suçundan ceza davası açıldığından bahisle bu davanın Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi önünde derdest olduğu, ayrıca ilgilinin bizzat 34522/20 numarasıyla kayıtlı bir başvuruda bulunduğunu vurgulamıştır.

AİHM, sonuç olarak Kocaeli Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunan başvuranların yakınının, hayatta olduğu sonucuna varıldığını belirterek başvuruyu açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez bulmuştur.

4- *Bouras/Fransa⁴ Kararı*

Öz: *Başvuru, jandarmanın ölümcül güç kullanımı sonucu bir mahkûmun ölmesinin, Sözleşmenin 2.maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Olay tarihinde başvuranların yakını H.B. Strazburg hapisanesinden Colmar Mahkemesine götürüldüğü sırada transfer aracında yanında oturan görevli M.R'ye saldırmış, görevlinin silahını almış ve bu sırada diğer görevli M.G. tarafından ateş edilerek öldürülmüştür.

Başvuranlar H.B.'nin ölümüne neden olan güç kullanımının orantısız ve somut olay kapsamında kesinlikle gerekli olmadığını ileri sürerek Sözleşmenin 2. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

³ *Zerrin Kişi ve Diğerleri/Türkiye Kararı*, No. 83329/17, 5 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217320>

⁴ *Bouras/Fransa Kararı*, No. 31754/18, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217263>

AİHM ilk olarak yerel makamlarca yürütülen soruşturmalardan H.B.'nin cezaevinden mahkemeye sevk edilirken yanında oturan görevli M.R.'ye saldırdığının, M.R.'nin silahını almaya çalıştığının açık olduğunu not etmiştir. AİHM kararında tanık olarak ifadesi alınan iki jandarmanın ifadesini balistik raporlarını ve medikal raporları göz önünde bulundurmuş, M.R.'nin alınan doktor raporunda vücudunda morluklar ve sıyrıklar olmasını, M.R.'nin silahının kılıfında ve çeşitli parçalarında H.B.'ye ait DNA izlerinin olmasını ve dosyadaki diğer delillerin şüphelinin ifadesini doğruladığını dikkate almıştır. Bu bilgiler ışığında AİHM soruşturma hâkiminin H.B.'nin kasıtlı olarak M.R.'nin silahını almaya çalıştığına yönelik tespitini makul bulmuştur.

Bunların yansırı AİHM şüphelinin meslektaşına yönelik saldırıyı defetmek için öldürücü atışı yapmadan önce sözlü uyarı, buton kullanımı ve ölümcül olmayan güç kullanımı gibi yolları denemesini göz önünde bulundurmıştır. AİHM, jandarma M.G.'nin ani olduğu kadar şiddetli bir saldırıya yanıt vermek zorunda olduğunun ve bu durumun onu hemen tepki vermeye zorladığının altını çizmiştir. Bu kapsamda AİHM böylesi durumlarda insan davranışının öngörülemezliği de göz önünde bulundurularak Devletlerin pozitif yükümlülüğünün kaldırılamaz bir yük haline dönüşmemesi gerektiğini vurgulamıştır. AİHM yerel makamların kapsayıcı gerekçelerinde belirttikleri gibi şüphelinin meslektaşının hayatının tehlikede olduğuna dürüst bir şekilde inanarak güç kullandığını, soruşturmadaki tüm verilerin buna işaret ettiğini belirtmiştir. M.G.'nin silahını kullanma kararı, sözlü uyarılar yapıldıktan sonra tek el ateş edilmesiyle sonuçlanmış ve diğer saldırıyı durdurma girişimleri de sonuçsuz kalmıştır. Bu bilgiler ışığında AİHM şüphelinin eyleminin Sözleşme'nin 2/2.a maddesinde geçen herhangi bir kimseyi hukuksuz bir eyleme karşı korumak kapsamında kaldığı kanaatine varmıştır. AİHM ayrıca transferin hazırlanma ve yönetimiyle ilgili olarak da Jandarmanın kendi içinde yaptığı soruşturmada sorun görmediğini bu sonuçtan ayrılmayı gerektirecek bir durum bulunmadığını belirtmiştir. Sonuç olarak AİHM Sözleşmenin 2. maddesinin ihlal edilmediğine karar vermiştir.

2

ADİL YARGILANMA HAKKI

5- *Bozer/Türkiye*⁵ Kararı

Öz: *Başvuru, özel hayata saygı ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.*

Olay tarihinde Emniyet Amiri olan başvuran, hakkında yürütülen disiplin soruşturmasına dayanak dinleme kayıtlarının usulsüz şekilde yapıldığı iddiasıyla özel hayata saygı hakkının; disiplin dosyasına dayanak soruşturma raporuna erişiminin kısıtlandığı ve disiplin soruşturmasının usule aykırı yapıldığı iddiasıyla adil yargılanma hakkının ihlal edildiği şikâyetleriyle AİHM'ne başvuruda bulunmuştur.

AİHM, başvuranın söz konusu idari soruşturmanın ardından görevden uzaklaştırıldığını ancak 5 Mart 2018'de tüm özlük haklarıyla birlikte görevine iade edildiğini ayrıca başvuranın görevden alınmasına bağlı olarak idari yargıda, idare aleyhine açmış olduğu tam yargı davalarının derdest olduğunu kaydetmiş, başvuranın işbu tazminat davalarının sonucundan tatmin olmadığı takdirde yeniden bir başvuru yapmasının önünde bir engel bulunmadığına dikkat çekmiştir.

Sonuç olarak Mahkeme, Hükûmetin, başvuranın Emniyet Amirliği görevine tüm özlük haklarıyla birlikte iade edildiğine, dolayısıyla mağdur sıfatının bulunmadığına ve iç hukuk yollarının tüketilmediğine ilişkin itirazlarını yerinde bularak başvurunun mağdur sıfatının yokluğu ve iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

6- *Ergin Atabey/Türkiye*⁶ Kararı

Öz: *Başvuru, adil yargılanma hakkının ve kötü muamele yasağının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.*

Başvuru, on üç kişinin hayatını kaybetmesine neden olan İstanbul Mavi Çarşı saldırısına katılması nedeniyle başvuranın cezalandırılmasıyla ilgilidir. Başvuru konusu olaya ilişkin soruşturmaların ardından, 13 Mart 1999 tarihinde önce M.Y. isimli kişi yakalanmış; M.Y.'den elde edilen bilgiler üzerine, başvuran ve diğer iki kişi: A.G. ve A.I. yakalanarak 26 Nisan 1999 tarihinde gözaltına alınmışlardır. İlgililer, 6 Mayıs 1999 tarihli iddianameyle terör örgütüne üye olmak ve anılan saldırıya katılmakla itham edilmişlerdir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Mayıs 2007 tarihinde, başvuranın müebbet hapis cezasına mahkûm edilmesine karar vermiştir. Yargıtay 7 Mayıs 2009 tarihinde başvuranın mahkûm edildiği kararı onamıştır.

⁵ *Bozer/Türkiye* Kararı, No.2473/10, 19 Mayıs 2022, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217452>

⁶ *Ergin Atabey/Türkiye* Kararı, No. 3533/10, 5 Mayıs 2022, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217313>

Bu bağlamda, AİHM'e sunulan somut başvuru (i) başvuranın 25 - 30 Nisan 1999 tarihleri arasında polis tarafından gözaltında tutulduğu süre boyunca kötü muamele gördüğüne dair iddiası, (ii) birlikte yargılandığı diğer sanıklar A.Y., A.I. ve M.Y.'nin iddia edildiği üzere baskı altında verdikleri ifadelerin, yargılamayı yürüten mahkeme tarafından aleyhinde delil olarak kullanılması sebebiyle hakkındaki ceza yargılamalarının adil olmadığına ilişkin iddiası ve (iii) yargılamayı yürüten mahkemenin, tanıkların mahkemede ifade verirken önceki ifadelerini geri çekmiş olmalarına veya önceki ifadelerinden farklı ifadeler vermelerine rağmen hazırlık soruşturması sırasında tanıkların verdikleri ifadelerle hangi gerekçeyle dayandığını açıklamamasına ilişkindir.

AİHM, ilk olarak Hükümet savunmasında da ileri sürüldüğü üzere, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesine dayanarak gözaltında iken kötü muamele gördüğüne dair şikâyetin, başvuran hakkında tanzim olunan hiçbir adli muayene raporu ile doğrulanmadığını ifade ederek açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir.

Mahkeme, ikinci olarak Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında, başvuranın tanıkları sorgulayamamasından dolayı silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğine dair iddiasına karşı, Hükümetin, başvuranın bu şikâyeti Yargıtay veya AİHM önünde dile getirmediğine işaret ederek ileri sürdüğü iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair itirazı kabul etmiş ve bu şikâyetin yerel mahkemeler önünde hiç ileri sürülmediğini belirterek başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Son olarak AİHM, yine Hükümet savunmasına atfen somut olayda başvuranın yargılandığı dava kapsamında tanıkların ifadelerinin ya da diğer delillerin değerlendirmesinde herhangi bir keyfilik olmadığını dikkate alarak, bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve başvuranın Hükümet savunmasına karşı cevaplarını da içeren adil tazmin talepli dilekçesinde ileri sürdüğü yeni şikâyetlerin ise 6 ay kuralına uygun olarak Mahkeme'ye iletilmediği gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

7- *Correia de Matos/Portekiz*⁷ Kararı

Öz: *Başvuru, hakkında dava açılan başvuranın, avukat olması sebebiyle kendi savunmasını kendisi yapmayı istemesine rağmen buna izin verilmeyerek zorunlu müdafî atanmasının başvuranın adil yargılanma hakkını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Avukat olan başvuran hakkında, görev yaptığı bir dizi hukuk davasının yargılaması sırasında hâkime hakaret ettiği gerekçesiyle soruşturma başlatılmıştır. Soruşturma kapsamında iç hukuk mevzuatı gereği başvurana bir avukat atanmıştır. Başvuran kendisine avukat atanmasını reddetmiş; avukat olması sebebiyle kendi savunmasını kendisinin yapmasına izin verilmesini talep etmiştir. Yargılamayı yapan mahkeme başvuranın bu talebini böyle bir hakkı

⁷ *Correia de Matos/Portekiz* Kararı, No. 56402/12, 4 Nisan 2018, <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-182243>

olmadığı gerekçesiyle reddetmiştir. Başvuran yerel mahkemenin bu kararına karşı Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. Anayasa Mahkemesi, başvurunun, başvurana ceza yargılamasında atanan savunma avukatı tarafından imzalanmadığı için karara bağlanmasına gerek olmadığına karar vermiştir. Daha sonra yerel mahkemede yargılamaya devam edilmiş, mahkeme tarafından atanan avukatın katıldığı ancak başvuranın katılmadığı birkaç duruşma düzenlenmiş ve başvuran hakaretten suçlu bulunarak para cezasına mahkûm edilmiştir.

Başvuran, yerel mahkemelerin, aleyhindeki ceza yargılamasında kendi savunmasını yapmasına izin vermeyen ve bir avukat tarafından temsil edilmesini zorunlu kılan kararlarının Sözleşme'nin 6 § 3 (c) maddesini ihlal ettiğini iddia etmiştir.

AİHM yerel mahkemelerin zorunlu avukat yardımına ilişkin söz konusu kuralın savunmanın eylemini sınırlamak için değil, etkili bir savunma sağlayarak sanığı korumak için tasarlandığını vurgulayan Portekiz Anayasa Mahkemesi, Yüksek Mahkeme ve Temyiz Mahkemeleri tarafından uzun yıllardır izlenen gerekçeyi sadık bir şekilde yansıttığını gözlemlemiştir. Yerel mahkemelerin görüşüne göre iç hukuktaki ilgili hükümler sanığın savunmasının kamu yararına olduğu ve bu nedenle avukat tarafından savunma hakkından feragat edilemeyeceği, sanığın, dava üzerindeki duygusal yükten etkilenmeyen ve açık, tarafsız ve etkili bir savunma sunabilecek, avukatlık konusunda eğitimli bir hukuk profesyoneli tarafından daha iyi savunulacağı kabulünü yansıtıyordu.

AİHM, ceza yargılamalarında zorunlu yasal temsile ilişkin kuralın temel amacının, adaletin düzgün bir şekilde idaresini, silahların eşitliği ilkesinin gerçekleştirilmesini ve davalara ilişkin adil yargılamayı sağlamak olduğunu gözlemlemiştir. Ayrıca AİHM, bir sanığın savunmasının güvence altına alınmasını sağlayacak araçların seçimine ilişkin olarak üye Devletlerin sahip olduğu takdir marjına dikkat çekerek, Hükûmet tarafından yardım alma gerekliliği için sunulan gerekçeleri ilgili ve yeterli bulmuştur.

Son olarak, yargılamanın bir bütün olarak adilliği ile ilgili olarak Mahkeme, başvuranın savunmasının mahkeme tarafından atanan bir avukat tarafından güvence altına alındığını gözlemlemiştir. Başvuranın bu avukat tarafından savunması, davanın koşullarında usulüne uygun olarak yürütülmüştür ve yerel mahkemeler tarafından yürütülen yargılamaların herhangi bir şekilde adil olmadığı kanaatine varmak için bir neden bulunmamaktadır. Ayrıca, başvuran, aleyhindeki cezai kovuşturmanın adil olmadığına dair geçerli bir argüman ileri sürmemiştir. Bu nedenle AİHM, yerel mahkemelerin ihtilafli zorunlu adli yardım şartını uyguladığı başvuranın dahil olduğu ceza yargılamasının haksız olduğuna karar vermek için hiçbir dayanağın bulunmadığı sonucuna varmıştır.

3

ÖZEL VE AİLE HAYATINA SAYGI HAKKI

8- *Hacı Canpolat/Türkiye*⁸ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranın nüfus kaydında adının değiştirilmesine yönelik talebinin reddedilmesinin Sözleşme'nin 8. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Başvuran Asliye Hukuk Mahkemesine başvurarak, ‘‘Hacı CANPOLAT’’ olan isminin ‘‘Rojdem Mirhat CANPOLAT’’ olarak değiştirilmesini talep etmiştir. 1 Mayıs 2009 tarihinde başlayan yargılamada Asliye Hukuk Mahkemesi, başvurunu ve gösterdiği tek tanık olan annesini dinlemiştir. Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın yaşadığı çevrede araştırma yapılması sureti ile hangi isimle tanındığının belirlenmesine karar vermiş ve Birecik İlçe Jandarma Komutanlığı tarafından yapılan araştırma sonucu hazırlanan tutanakta başvuranın cezaevinden tahliye olduğu, ikamet ettiği Kurucahöyük köyünde herkes tarafından ‘‘Hacı’’ adı ile çağrıldığı, bilindiği ve ‘‘Rojdem Mirhat’’ ismini kullanmadığı, bu isimde hiçbir vatandaşın olmadığı belirtilmiştir.

Asliye Hukuk Mahkemesi, yapılan yargılama sonucunda, 16 Ekim 2009 tarihinde, kolluk kuvveti cevabi yazısından davacının çevrede nüfusta kayıtlı bulunan Hacı ismi ile tanındığının tespit edilmiş olması, davacının dosya içerisinde bulunan doğum tutanağındaki isminin Hacı olduğu ve nüfus kütüğüne tescil sırasında bu tutanağın esas alındığı, davacının tevil yollu anlatımları, tanık anlatımı, kolluk kuvveti araştırma yazısı nazara alındığında davacının çevrede Hacı ismi ile tanındığı ve bilindiği, Rojdem Mirhat ismini ise çok yakın çevresinin bilmekte olduğu, bu haliyle davacı bakımından Hacı olan ismini Rojdem Mirhat olarak değiştirilmesi için haklı bir nedenin varlığını ortaya koyacak gerekçe bulunmadığı değerlendirilerek davanın reddine karar vermiştir. Karara karşı yapılan temyiz başvurusu Yargıtay tarafından 3 Ekim 2011 tarihinde reddedilmiştir.

Başvuran, Sözleşme'nin 8. maddesini ileri sürerek, yetkili makamların, adının değiştirilmesine yönelik talebini reddetmesinden şikâyetçidir.

AİHM, ilke olarak, ulusal makamların, toplum içinde bir adın kullanılmasından ziyade başka bir adın kullanılmasına atfedilen sıkıntının düzeyini değerlendirmek için daha iyi bir konumda bulduklarını hatırlatarak (*Stjerna/Finlandiya*, 25 Kasım 1994, § 42, A serisi no. 299-B), somut olayda çatışan menfaatlere ilişkin yaptığı değerlendirmede, ulusal makamların kendilerine tanınan takdir yetkisini aştıkları ve Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında başvurana karşı pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediikleri sonucuna varmak için herhangi bir neden bulunmadığı kanaatine varmıştır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle AİHM, şikâyetin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

⁸ *Hacı Canpolat/ Türkiye Kararı*, No. 13169/15, 5 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/tur/?i=001-217319>

9- *T.C./İtalya*⁹ Kararı

Öz: *Başvuru, bir Yehova Şahidi'nin Katolik olarak yetiştirilmiş küçük çocuğunu dini uygulamalarına aktif olarak dahil etmesini yasaklayan tedbirin Sözleşme'nin 8. maddesiyle birlikte 14. maddesinin ihlal etmediğine ilişkindir.*

Başvuran 2004 yılında S.G. ile bir ilişkiye başlamıştır. Bu ilişkiden 15 Eylül 2006 tarihinde E. isimli bir çocuk dünyaya gelmiştir. Başvuran ve S.G. evlilik dışı birlikte yaşamışlar ve 2008 yılında ayrılmışlardır.

2009 yılında başvuran Yehova Şahitleri'nin toplantılarına katılmaya başlamış ve 2011 yılında vaftiz edilerek bu dini benimsemiştir. Başvuran ayrıca E. isimli çocuğunu da bu toplantılara götürmeye başlamıştır.

Eylül 2013'te S.G., kendisi ve başvuran arasında E.'nin velayeti ve ziyaret tarihleri konusunda yaşanan anlaşmazlıkların ardından, Livorno Bölge Mahkemesi önünde yasal işlemlere başlamıştır. S.G., başvuranın, S.G.'nin onayı olmadan E.'yi Yehova Şahitleri dini törenlerine götürdüğünü, kızının bale derslerine katılmasını engellediğini ve dini dergileri sokakta dağıtmak için yanında götürdüğünü ileri sürmüştür.

Bölge Mahkemesi dini konular dışında velayetle ilgili tüm hususları karar bağlamış ve ortak velayete hükmederek E.'nin S.G. ile yaşamasına karar vermiştir. Bölge mahkemesi ayrıca, her iki tarafın dini faaliyetlerinin E. üzerindeki etkisini psikolojik ve davranışsal açıdan değerlendirmek amacıyla rapor istemiştir. Rapor da her iki ebeveynin de E.'yi dini faaliyetlere aktif olarak dahil etmekten kaçınmasının ve E.'nin bu tür faaliyetlere aktif olarak katılmama tercihinin saygı duymalarının uygun olacağı, bununla birlikte, çocuğun yetiştirildiği sosyal bağlam (okul aktiviteleri ve doğum günü partilerine katılımı, tüm arkadaşlarının Roma Katolik Kilisesine mensup olması) göz önüne alındığında, Katolik odaklı faaliyetlere katılmasına izin verilmemiş olmasının zararlı olacağı belirtilmiştir.

AİHM, Sözleşme'nin 14. maddesi kapsamında yaptığı değerlendirmesinde, ihtilafli tedbirin yegâne amacının, babasının eğitim konusunda görüşlerini dikkate alarak çocuğun seçme özgürlüğünü korumak olduğunu belirtmiştir. AİHM, neticeten yerel mahkemelerin başvuranın kızını dini faaliyetlerine aktif olarak dahil etmekten kaçınmasına karar vermesinin, kendisi ile çocuğun annesi arasında din temelinde bir muamele farkı teşkil etmediği kanaatine ulaşmıştır. Bu sebeple AİHM, Sözleşme'nin 8. maddesiyle birlikte 14. maddesinin ihlal edilmediğine karar vermiştir.

⁹ *T.C İtalya/ Kararı No. 54032/18, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217264>*

4

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

10- Edibe Şahin/Türkiye¹⁰ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranın dahil olduğu açlık grevi nedeniyle cezaevi yönetimi tarafından verilen disiplin cezasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Başvuru, cezaevinde bulunan başvuranın, güvenlik güçleri tarafından yapılan sınır ötesi operasyonları protesto etmek amacıyla yirmi bir diğer tutuklu ile birlikte yaptığı üç günlük açlık grevi sebebi ile bir ay boyunca sportif, kültürel ve sanatsal faaliyetlerden yoksun bırakma cezası ile cezalandırılmasının başvuranın ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir. Başvuranın ceza infaz kurumunun yukarıda anılan işlemine karşı itirazı infaz hâkimliği ve ağır ceza mahkemesi tarafından incelenmiş ve reddedilmiştir.

Başvuranın Anayasa Mahkemesine yaptığı bireysel başvuruyu ifade özgürlüğü hakkı bağlamında incelenmiş ve Anayasada öngörülen temel hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahalenin olmadığı veya müdahalenin ihlal teşkil etmediği gerekçesi ile başvuranın ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar verilmiştir. Bunun üzerine başvuran AİHM'e bireysel başvuruda bulunmuştur.

AİHM, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, 5 Mayıs 2022 tarihinde, başvuran tarafından yapılan açlık grevinin toplu niteliği, benzer açlık grevlerinin cezaevinde düzen ve disiplin açısından teşkil edeceği risk ve verilen cezanın orantılı niteliğini dikkate alarak, başvurana verilen disiplin cezasının, ifade özgürlüğü hakkının kullanımına yapılan müdahalenin orantısız olmadığına karar vermiştir.

AİHM, somut olayda ihtilaf konusu cezanın başvurana cezaevinde düzenin yeniden tesis edilmesi ve diğer tutukluların kişisel durumlarını ilgilendirmeyen nedenlerle benzer açlık grevlerine yeniden başlamalarını engellemek amacıyla verildiğine dikkat çekmiştir.

Sonuç olarak AİHM, Hükümetin itirazının kabul edilmesine ve cezaevindeki başvurana uygulanan disiplin cezasının orantısız olmadığına, bu nedenle Sözleşme'nin 35 § 3 (b) maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olan başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

¹⁰ *Edibe Şahin/Türkiye Kararı*, No. 23521/20, 5 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217323>

11- *Hasan Yıldız/Türkiye*¹¹ Kararı

Öz: *Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunan başvurana açlık grevi yaptığı gerekçesiyle Ceza İnfaz Kurumu tarafından verilen disiplin cezasıyla nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.*

Başvuru, ceza infaz kurumunda tutuklu bulunan başvurana, açlık grevi yaptığı gerekçesiyle kurum idaresi tarafından verilen disiplin cezası nedeniyle ifade özgürlüğünün ihlal edildiği iddiası ile ilgilidir.

Başvuran, olayların meydana geldiği dönemde, Edirne Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunmaktadır. Başvuran İmralı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan tutukluların tecrit koşullarını protesto etmek amacıyla diğer dokuz tutuklu ile birlikte üç gün süren bir açlık grevi yapmıştır.

Ceza İnfaz Kurumu İdaresi, 2 Ocak 2019 tarihinde, başvurana bu açlık grevi sebebiyle, bir ay boyunca bazı sportif, kültürel ve sanatsal faaliyetlerden yoksun bırakma cezası vermiştir. İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi, başvuran tarafından eylemlerini haklı göstermek için ileri sürülen gerekçenin, meşru ve kabul edilebilir olmadığı ve disiplin cezasının usule ve Kanun'a uygun olduğunu belirterek başvuran tarafından Ceza İnfaz Kurumu İdaresinin kararına karşı yapılan itirazları reddetmiştir. Anayasa Mahkemesi de, başvuranın bireysel başvurusunu, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddetmiştir.

Başvuran, Sözleşme'nin 10. maddesini ileri sürerek, kendisine göre ifade özgürlüğü kapsamına giren bir eylem sebebiyle cezalandırıldığından bahisle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM ya da Mahkeme") başvurmuştur.

AİHM, başvuran hakkında verilen ihtilaf konusu disiplin cezasının ceza infaz kurumunda düzenin yeniden tesis edilmesi ve ilgilinin ve diğer tutukluların, kişisel durumlarını ilgilendirmeyen nedenlerle benzer açlık grevlerine yeniden başlamalarını engellemek amacıyla verildiğini belirtmiştir. AİHM diğer yandan, başvuran tarafından yapılan açlık grevinin toplu niteliği, benzer açlık grevlerinin, cezaevinde düzen ve disiplin açısından teşkil edeceği risk ve verilen cezanın orantılı niteliği dikkate alındığında, bu cezanın, ilgilinin ifade özgürlüğü hakkının kullanımına yapılan orantısız bir müdahale olmadığını ifade etmiştir.

AİHM sonuç olarak, başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

¹¹ *Hasan Yıldız/Türkiye* Kararı, No.29152/20, 5 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217497>

12- *Tekmenüray/Türkiye*¹² Kararı

Öz: *Başvuru, ceza infaz kurumunda bulunan başvurana verilen disiplin cezası nedeniyle Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.*

Olay tarihinde ceza infaz kurumunda bulunan başvuran, ceza infaz kurumunun bazı uygulamalarından memnun olmadığını göstermek amacıyla açlık grevi yapmıştır. Söz konusu açlık grevi nedeniyle başvurana, bir ay boyunca ücret karşılığı çalışmadan yoksun bırakma disiplin cezası verilmiştir. Başvuranın, ceza infaz kurumunun bu kararına karşı yaptığı itirazlar İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmiştir. Başvuranın Anayasa Mahkemesine yaptığı bireysel başvuru da kabul edilemez bulunmuştur.

Başvuran, ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürerek AİHM'e başvurmuştur.

AİHM; Hükümet'in, başvuranın kendisine verilen ceza sebebiyle önemli bir zarara maruz kalmadığı ve Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygının, başvurunun esasın incelenmesini gerektirmediği şeklinde ilk itirazda bulunduğunu not etmiştir. AİHM; başvuranın, ceza infaz kurumunda hâlihazırda ücretli bir çalışmaya katıldığını veya söz konusu dönemde mesleki bir faaliyette bulunmayı planladığını belirtmediğini ve söz konusu cezanın uygulanması sebebiyle önemli bir maddi kayba uğradığını veya başka bir olumsuzluk yaşadığını da iddia etmediğini belirtmiştir.

AİHM, mevcut davanın koşullarında, başvuran tarafından şikâyet edilen olayların başvuranın kişisel durumu üzerinde, iddia edilen ihlalin bir sonucu olarak önemli bir zarar ileri sürebileceği bir etkiye sahip olmadığını not etmiştir.

Sözleşme ve Protokolleri ile güvence altına alınan insan haklarına saygının, başvurunun esasının incelenmesini gerektirip gerektirmediği ile ilgili olarak AİHM, daha önce benzer şikâyetleri incelediğini ve özellikle açlık grevleriyle ilgili olarak ceza infaz kurumlarında ifade özgürlüğünün kullanımı konusundaki içtihatlarından kaynaklanan ilkeleri ortaya koyduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda AİHM; Sözleşme ve Protokolleri tarafından güvence altına alınan insan haklarına saygının, başvurunun esasının incelenmesini gerektirmediği sonucuna varmıştır.

Sonuç olarak AİHM, Hükümet'in itirazını kabul ederek Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (b) bendi uyarınca önemli bir zarar bulunmadığı gerekçesiyle söz konusu başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

¹² *Tekmenüray/Türkiye* Kararı, No.30024/20, 5 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217325>

13- *Bumbeş/Romanya*¹³ Kararı

Öz: *Başvuru, protesto düzenlenmesi nedeniyle başvurana para cezası uygulanmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Tanınmış bir aktivist olan başvuran, UNESCO dünya mirası alanı olan bir bölgede siyanür kullanımını içerecek şekilde altın ve gümüş madenciliğine karşı bir protesto gösterisinde yer almıştır. Diğer üç protestocuyla birlikte, gerekli bildirim yapmadan, bir Hükûmet binasının giriş bariyerlerinden birine kendilerini kelepçelemiş, pankartlar taşımışlar ve buldukları yerden ayrılmayı reddetmişlerdir.

Başvuran, toplumsal birlikte yaşama normlarını ve kamu düzenini ihlal ettiği gerekçesiyle para cezasına çarptırılmıştır. Ulusal mahkemeler, başvuranın polis raporuna ve kendisine verilen para cezasına karşı itirazını reddetmiştir. Madencilik projesiyle ilgili olarak kabul edilen yasa tasarısı protestolar sonucunda Parlamentonun tasarıyı reddetmesine yol açmıştır.

Başvuran, Bükreş Bölge Mahkemesinin kendisine uygulanan yaptırımı onaylayan 10 Haziran 2015 tarihli nihai kararının, Sözleşme'nin 10. ve 11. maddelerinde, Sözleşme'nin ilgili bölümlerinde öngörülen ifade özgürlüğü ve barışçıl toplanma özgürlüğünü ihlal ettiğinden şikâyetçi olmuştur.

AİHM, 10. maddenin davranış yoluyla ifade edilen görüşlere de uygulanabilir olduğunu, 11. madde ile ilgili olarak, başvuranın davranışının şiddet veya tahrik teşkil etmediğini, söz konusu olay sırasında hiç kimsenin yaralanmadığını tespit ederek davanın 11. madde ışığında 10. madde kapsamında incelenmesinin daha isabetli olduğuna karar vermiştir.

AİHM, başvurana uygulanan yaptırımın, iç hukukta yasal bir temeli olan ifade özgürlüğü hakkına bir müdahale teşkil ettiğini ve uygulanan yaptırımın başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunmasına yönelik meşru amaç içerdiğini kabul etmiştir. Müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olup olmadığına ilişkin olarak, AİHM, başvuranın ve olaya katılan diğer kişilerin, Hükûmetin madencilik projesine ilişkin politikalarını onaylamamalarına kamunun dikkatini çekmek istediklerini gözlemlemiştir. Bu durum, kamuyu ilgilendiren bir konu olup devam eden bir tartışmaya katkıda bulunduğu kabul edilmiştir. Bu bağlamda AİHM, 10 § 2 maddesi kapsamında, kamu yararına ilişkin tartışmalara ilişkin kısıtlamalar söz konusu olduğunda bu tür kısıtlamaları haklı çıkarmak için çok güçlü nedenlerin varlığının gerekli olduğunu tekrarlamıştır.

¹³ *Bumbeş/Romanya* Kararı, No. 18079/15, 3 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-216937>

Mevcut davanın koşullarında AİHM, protestonun kolluk kuvvetleri tarafından süratle sonlandırıldığını ve başvurana, diğer katılımcılarla birlikte, görüşlerini ifade etmeleri için neredeyse hiç zaman verilmedikten sonra para cezasına çarptırıldığını ve polis karakoluna götürüldüğünü tespit etmiştir. AİHM'e göre ulusal mahkemeler, başvuranın polis raporuna ve kendisine verilen para cezasına karşı itirazını reddederken, eğer varsa, eylemlerinin neden olduğu rahatsızlık düzeyini değerlendirmemiştir.

Buna ek olarak, AİHM, verilen para cezası, ne kadar hafif olursa olsun, yaptırım uygulanmasının, kamuya açık konuşma üzerinde istenmeyen bir caydırıcı etkiye sahip olabileceğini belirterek, başvuranın ifade özgürlüğü üzerindeki müdahalenin ilgili ve yeterli gerekçelerle desteklenmediği, dolayısıyla demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna varmıştır.

14- Pretorian/Romanya¹⁴ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranın yazı işleri müdürü olarak çalıştığı gazetede yayımladığı iki makale neticesinde tazminata mahkûm edilmesinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.*

Başvurucu, 1976 doğumlu Romanya vatandaşıdır ve Romanya'da yaşamaktadır. 9 Nisan 2014 tarihinde yerel bir gazetede yazı işleri müdürü olarak görev yapmaktayken Liberal parti yerel şubesinin eski başkanı olan ve 2004-2008 dönemi parlamento üyesi yapan H.B. hakkında bir makale yayınlamıştır. H.B. aynı zamanda birkaç şirkette ve Ulaştırma Bakanlığında danışman olarak çalışmıştır.

Anılan makalede H.B.'nin de fotoğrafı kullanılarak hem basılı hem de online olarak yerel gazetenin baskılarında “*Hello, is that the pound? Catch the Liberal stray dog!*” (“*Alo! Hingherii? Prindeti maidanezul liberal!*”) ifadeleri kullanılmıştır. 30 Nisanda H.B. cevap hakkı olarak bir mektup yayınlamıştır. Aynı sayı ve sayfada başvuru “*Get lost, Your Majesty B.!*” (“*Hai sictir, Măria Ta B.*”) Başlığı altında basılı ve online olarak ikinci bir makale yayınlamıştır.

H.B., Craiova Bölge Mahkemesinde bir hakaret davası açmıştır. 26 Mart 2015 tarihinde Bölge Mahkemesi karar vermiştir. Mahkeme, başvuranın hiçbir olgusal temele dayanmaksızın değer yargılarını çiğneyerek kaba bir dil kullandığına ve davacının kişilik haklarına saldırı yapıldığına karar vermiştir. Bu nedenle, Söz konusu açıklamalar, Sözleşme'nin 10. maddesinin korumasından yararlanmamıştır. Bölge Mahkemesi, Başvurucunun manevi tazminat ödemesine ve mahkeme kararının gazetede yayınlanmasına

¹⁴ Pretorian/Romanya Kararı, No. 45014/16, 24 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-217389>

hükmetmiştir. Başvurucunun temyizi üzerine Dojl Mahkemesi 25 Ocak 2016 tarihide kararı onaylamış ve başvuruyu reddetmiştir.

Mahkeme, başvurucunun H.B.'ye haftalık gazetede yazı işleri müdürü olarak iki makalenin yayınlanması nedeniyle şiddetli eleştirileri de göz önünde bulundurarak manevi tazminat ödemeye mahkûm edildiğini tespit etmiştir. H.B.'ye karşı saldırı Sözleşmenin 8. Maddesinin (özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı) uygulanmasını tetikleyen şiddet eşiğine ulaştığını kabul etmiştir. Mahkeme ayrıca Bölge Mahkemesinin içtihadına atıfta bulunarak, söz konusu çatışan çıkarları tarttığını ve makalelerde yer alan bazı ifadeler nedeniyle aşırı davranıldığını, H.B.'nin özel hayatına müdahale edildiğini, onurunun zedelendiğini tespit etmiş ve bu bulgular temyiz üzerine Eyalet Mahkemesi tarafından da onaylanmıştır.

Mahkeme, Bölge Mahkemesi gibi, iki makalenin de genel çıkarla ilgili bir konu olduğunu kabul etmiştir. HB'nin meşhur birisi olduğunu ve eleştirilere muhatap olmasında bir sakınca görmemiştir. Mahkeme, yerel mahkemelerin başvuranın sözlerini AİHM'nin içtihadında belirlenen kriterler ışığında detaylandırmış, başvuranın hiçbir olgusal temele dayanmayan kaba bir dil kullandığını ve değer yargılarının zedelendiğini belirtmiştir.

Mahkeme, birinci maddede kullanılan dilin bir kısmının hiciv olduğunun iddia edebileceğini kabul etmiştir. Ancak, yerel mahkemelerin bu kararlara katılmamak için hiçbir neden görmemiştir. İkinci maddede yapılan açıklamalar ve özellikle cinsel referanslar ve yorumlar aşağılayıcı ve aşırı olmuştur. Ayrıca Mahkeme, başvuranın H.B.'nin sözde gerçekleri doğrulamadan alkole düşkünlük gibi bir söylentinin yapılamayacağına karar vermiştir.

Mahkeme, tazminat cezasının orantılı olduğuna, başvurucunun ifade özgürlüğünü zedeleyecek bir boyutta ve ifade özgürlüğü hakkının kullanımını etkileyecek düzeyde olmadığını tespit etmiştir. Verilen tazminat kararının yeterli sebebe dayandığı, demokratik toplum düzenine uygun, orantılı ve meşru amaca dayandığını kabul etmiştir. Sonuç olarak Sözleşmenin 10. maddesinin ihlal edilmediğini belirtmiştir.

Mahkeme ayrıca ifade özgürlüğü hakkının kullanımını sırasında özel hayata saygı ve kişilik hakları ile mukayese edilerek ele alınması gerektiğini ve her iki hakkı tartarak sonuca gidilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ulusal mahkemelerce verilen kararların orantılı, demokratik toplum düzenine uygun, ölçülü ve meşru bir amaca yönelik olması gerektiğini ortaya koymuştur. Başvuranın kullanmış olduğu ifadeler bunu basılı ve online yayınlarda yayınlaması kişilik haklarına saldırması sonucunu doğurmuş ve ifade özgürlüğü hakkının sınırları dışında kalması hasebiyle hakkında uygulanan tazminat ödeme kararında ihlal görülmemiştir.

5

TOPLANTI VE DERNEK KURMA ÖZGÜRLÜĞÜ

15- Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi /Türkiye¹⁵ Kararı

Öz: *Başvuru, bir siyasi parti olarak başvuranın Sözleşme'nin 11. maddesi kapsamındaki faaliyetlerine engel teşkil edildiği ve ilçe seçim kurulu kararına karşı YSK önünde yapılan itirazın Sözleşme'nin 13. maddesi anlamında etkili bir hukuk yolu olmadığı iddialarına ilişkindir.*

Başvuran Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi, 30 Kasım 2012 tarihinde kurulmuş bir siyasi partidir. Başvuran, 11 Ekim 2013 tarihinde yaptığı başvuruyla, 10 Kasım 2013 tarihinde kongre düzenlemek amacıyla Çankaya İlçe Seçim Kurulundan izin istemiştir. Seçim Kurulu 1 Kasım 2013 tarihli kararıyla partinin Ankara'da yeterli ve tamamlanmış bir örgütlenmeye sahip olmadığını belirterek talebi reddetmiştir. Yüksek Seçim Kurulu yapılan itirazı reddetmiş, İlçe Seçim Kurulunun verdiği kararın, yapılan itirazın tam kanunsuzluk haline ilişkin olmaması nedeniyle verildiği anda kesin olduğunu da belirtmiştir.

Başvuranın, Antalya ve Artvin'de yapmak istediği kongrelere de yukarıdaki şekilde söz konusu illerde yeterli örgütlenmenin gerçekleşmemiş olması nedeniyle izin verilmemiştir.

AİHM, öncelikle başvuranın kongre düzenlemesine izin verilmemesinin Sözleşme'nin 11. maddesi kapsamında bir müdahale teşkil ettiğini tespit etmiş, müdahalenin kanunda öngörülme ve meşru amaç gütmeye şartlarını da taşıdığını kabul etmiştir.

AİHM ardından bir siyasi partinin yasama seçimlerine katılabilmesi için gerekli şartları incelemiştir. Mahkeme, Yüksek Seçim Kurulunun kararını 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 14 ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 36. maddelerine dayandırarak gerekçelendirdiğini not etmiştir. YSK, söz konusu kanun maddeleri ışığında başvuranın yerel kongre yapabilmek için gerekli olan bir ilin ilçelerinin en az içte birinde örgütlenme şartını gerçekleştirmediğini belirtmiştir. Ayrıca, YSK'nın kararında başvuranın talebini geri çekip yukarıda aranan çoğunluğu sağladıktan sonra tekrar başvuruda bulunabileceğinin belirtildiği ve başvuranın bu konuda bilgilendirildiği belirtilmiştir.

AİHM, başvuranın Sözleşme'nin 11. maddesi kapsamında sahip olduğu örgütlenme hakkının Ek Protokol'ün 3. maddesi kapsamındaki seçimlere katılma hakkı ile birlikte değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Mahkeme'ye göre, devletler siyasi bir partinin seçimlere katılması için gerekli olan şartları belirlerken belirli bir takdir yetkisine sahiptir.

¹⁵ *Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi/Türkiye Kararı*, No. 41955/14, 10 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217394>

Bazı durumlarda bu takdir yetkisi sözleşmeci devlete, orantılı olmak kaydıyla, siyasi partilerin işleyişi ve iç organizasyonuna müdahale etme hakkı da vermektedir.

AİHM, kanun koyucunun amacının siyasi partilerin tüm ülke sathında örgütlenmesini sağlamak olduğunu not etmiş, ulusal makamların bu husus belirlemede daha iyi bir konumda olduklarını kabul etmiştir. Mahkeme, bu konuda uygulanan kuralların keyfi bir nitelik arz etmemesi kaydıyla devletlerin geniş bir takdir yetkisine sahip olduklarını vurgulamıştır.

AİHM, YSK'nin ret kararının, başvuranın örgütlenmesinin yetersizliğine ilişkin fiili olgulara dayanan ve nesnel bir değerlendirmeye dayandığını, bunun dışında başvuranın Sözleşme'den kaynaklanan özgürlüklerine ilişkin bir müdahalenin söz konusu olmadığını, başvuranın yürürlükteki mevzuata göre örgütlenmesini tamamlayarak kongrelerini yapmasına da bir engel bulunmadığını belirtmiştir.

AİHM, sonuç olarak kanuni düzenlemeler ve YSK'nin ret kararındaki gerekçelerin başvuranın bir siyasi parti olarak Sözleşme'nin 11. maddesi kapsamındaki faaliyetlerini yürütmesine engel teşkil etmediğini ve YSK'nin kullandığı gerekçelerinin olaya uygun ve yeterli nitelikte olduğunu, müdahalenin orantılı ve demokratik bir toplumda gerekli olduğunu kabul etmiş ve ihlal bulunmadığına hükmetmiştir.

Mahkeme, başvuranın Sözleşme'nin 13. maddesi altında yaptığı ve YSK'nin kararlarına itiraz edememesine yönelik şikâyetini de incelemiştir. Mahkeme, başvuranın ilçe seçim kurulu kararına karşı YSK önünde itiraz etmek suretiyle ulusal makamlar önünde etkin bir başvuru yolu kullandığını kabul etmiş, olaya konu olan uyuşmazlıklar bakımından karar vermeye yetkili en üst makam olan YSK'nin kararlarına karşı bir itiraz yolunun bulunmamasının (Anayasa Mahkemesi gibi) kendiliğinden Sözleşme'nin 13. maddesinin ihlali anlamına gelmeyeceğini belirtmiştir. Mahkeme burada, bir başvuru yolunun etkin olarak kabul edilebilmesi için çıkan sonucun lehe olmak zorunda olmadığını da hatırlatmıştır. Dolayısıyla Mahkeme başvuranın etkili bir iç hukuk yolu kullanabildiğini kabul etmiş ve Sözleşme'nin 13. maddesinin ihlal edilmediğine hükmetmiştir.

6

MÜLKİYET HAKKI

16- Bežanić ve Baškarad/Hırvatistan¹⁶ Kararı

Öz: *Başvuru, getirilen vergi yükümlülüğü nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.*

Dava, başvuranların ayrı olarak satın aldıkları iki mülk üzerinde, ilk kez alıcı olarak bu vergiyi ödemekten başlangıçta muaf tutulduktan sonra kendilerine emlak devir vergisi ödeme yükümlülüğü getirilmesine ilişkindir. Başvuranların muafiyetleri, muafiyet için gerekli koşulları taşımaya devam etmedikleri gerekçesiyle yetkililer tarafından iptal edilmiştir. Yetkililer, gerekçe olarak konut ihtiyaçlarını gidermek için satın aldığı dairede artık yaşamıyor olmalarını ileri sürmüşlerdir.

AİHM, başvuranların Sözleşmeye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamında korunan bir mülkü olduğunu ve bu mülke müdahalede bulunulduğunu tespit ettikten sonra, müdahalenin kanuni dayanağı olup olmadığını incelemiştir:

AİHM, bu çerçevede ilk olarak, daha önceki kararlarında bir yasal hüküm ne kadar açık bir şekilde hazırlanmış olursa olsun, herhangi bir hukuk sisteminde kaçınılmaz bir yargı yorumu unsuru olduğunu kabul ettiğini ifade etmiştir. Tereddütlü noktaların aydınlatılmasına ve değişen koşullara uyum sağlanmasına her zaman ihtiyaç olacaktır. Yine, kesinlik son derece arzu edilir olsa da, aşırı katılığı beraberinde getirebilir ve hukuk değişen koşullara ayak uydurabilmelidir. Buna göre, pek çok yasa, kaçınılmaz olarak, az ya da çok belirsiz olan ve yorumlanması ve uygulanması uygulama sorunları olan terimlerle ifade edilmektedir (bkz. *OAQ Neftyanaya Kompaniya Yukos / Rusya*, no. 14902/04, § 568, 20 Eylül 2011). Ulusal mahkemelere verilen hüküm verme yetkisinin de amacı, tam olarak, kalan bu tür yorumsal şüpheleri ortadan kaldırmaktır.

Ayrıca, vergilendirme söz konusu olduğunda, Mahkeme'nin yerleşik konumu, Devletlere yasallık testi kapsamında mali işlevlerini yerine getirirken bir dereceye kadar ek saygı ve serbestlik tanınabileceği yönündedir.

Mevcut davada vergi makamları, yasal koşullara uyduklarını tespit ederek, başlangıçta başvuranları emlak devir vergisi ödemekten muaf tutmuştur. Birkaç yıl sonra kararlarını iptal etmişler ve gayrimenkulün satın alınmasından sonra beş yıldan daha kısa bir süre içinde ikametgâh değiştirmenin 11. madde uyarınca vergi muafiyeti haklarını kaybetmelerine neden

¹⁶ *Bežanić ve Baškarad/Hırvatistan* Kararı, No. 16140/15 ve 13322/16, 19 Mayıs 2022.
<https://hudoc.echr.coe.int/tur?i=001-217260>

olduğunu belirterek başvuruların ilgili tutarları emlak devir vergisinde ödemelerini emretmiştir.

AİHM, 2007 ve 2008'de daire satın alırken ve 2009'da ikametgâhlarını değiştirirken, yürürlükteki birincil mevzuatın bir kişinin ikametgâhını değiştirmesini açıkça yasaklamadığını gözlemlemiştir. Emlak Devir Vergisi Kanununa ikametgâh değiştirme yasağı açık olarak 2011 yılında eklenmiştir ve 2011 hükmünün başvuruların davasına uygulanamaz olduğu tartışmasızdır.

2006 ve 2009 yılları arasında yayınlanan vergi kılavuzları da kişinin ikametgâhını değiştirmeye karşı açıkça uyarıda bulunmamıştır. Hükûmet tarafından atıfta bulunulan yerel kararlar, başvuruların ikametgâhlarını değiştirmelerinden birkaç yıl sonra verilmiştir ve bu nedenle onlar için yol gösterici olamaz. Benzer davalarda idari makamların kararlarının yayımlandığına ve dolayısıyla başvuruların erişimine açık olduğuna dair hiçbir kanıt yoktur.

Ancak AİHM, söz konusu vergi muafiyetinin, konut ihtiyaçlarını ilk gayrimenkullerini satın alarak gidermeyi amaçlayan kişilere fayda sağlamayı amaçladığını kaydetmiştir.

Bu bağlamda, başvuruların haklarına yapılan müdahalenin, vergiden muaf tutulan vatandaşların konut ihtiyaçlarını gidermek amacıyla gayrimenkul satın alıp almadıklarını doğrulamak ve almadıklarının tespiti halinde onlardan gayrimenkul devir vergisi tahsil etmek hususlarında vergi makamlarına izin veren Yasa'ya dayandığını kaydetmiştir.

Mevcut yerel içtihatların, yerel makamların vergi muafiyeti tanıyan bir kararı iptal etme ve emlak devir vergisi ödeme emri verme yetkisini, satın alınan gayrimenkulü konaklama amacıyla kullanmayan vatandaşların vergiden yararlandığının tespit edildiği durumlarda kullanıldığını; idare mahkemeleri, Yüksek Mahkeme ve Anayasa Mahkemesinin bir dizi kararında ise, bir vatandaşın daireyi aldıktan beş yıldan daha kısa bir süre sonra terk etmesinin, ikametgâhını değiştirmesinin ve/veya daireyi üçüncü kişilere kiralamasının vatandaşın satın aldığı gayrimenkulü konut ihtiyacını gidermek için kullanmadığı şeklinde anlamlandırıldığını tespit etmiştir. Buna göre AİHM, başvuruların şikâyet ettikleri uygulamanın makul bir yorum içerdiğine karar vermiştir.

Bu çerçevede, mevcut davada, birinci başvuran, dairesini satın aldıktan yaklaşık iki yıl sonra taşındığını ve aile hayatını karısına ait başka bir dairede kurduğunu kabul etmiştir. İkinci başvuran, karısının ve çocuklarının satın alınan dairede yaşamaya devam ettiklerini iddia etse de, Hükûmet, onların ikametgâhlarını hiçbir zaman orada kaydettirmediklerini kanıtlamıştır.

AİHM ayrıca, başvuranların çıkarlarını savunmak ve idari makamlarda keyfilik bulmayan Anayasa Mahkemesi de dahil olmak üzere yerel makamlar tarafından incelenen gerekli tüm kanıt ve argümanları ileri sürmek için tam bir fırsata sahip olduklarını kaydeder. Bu bağlamda AİHM, iç hukuku yorumlamanın ve uygulamanın ve davaya ilişkin olguları belirlemenin öncelikle ulusal makamların, özellikle de mahkemelerin görevi olduğunu yinelemiştir.

Yukarıda özetlenen gerekçelerle AİHM, mevcut davada, başvuranlara vergi muafiyeti tanıyan ve gayrimenkul devir vergisi ödemelerini emreden kararların iptali için yeterince açık bir yasal dayanağın bulunduğu sonucuna varmıştır.

İncelemesine meşru amaç ve orantılılık kriterleri yönünden devam eden AİHM, sonuç olarak Devletin vergi alanında yararlandığı geniş takdir marjını göz önünde bulundurarak, başvuranlara gayrimenkul devir vergisi ödemelerini emreden kararların hukuka uygun olduğunu ve bunlar üzerinde orantısız bir yük teşkil etmediğine ve başvuranların mülkiyet hakkının ihlal edilmediğine karar vermiştir.

17- *Paolo Guiso ve Diğerleri/ İtalya*¹⁷ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranların arazilerinden yoksun bırakılması ve yerel mahkemeler tarafından hükmedilen tazminata uygulanan vergilendirmenin mülkiyet hakkını ihlal ettiği iddialarına ilişkindir.*

Yerel mahkeme 17 Ekim 2008 tarihli kararıyla, başvuranların mülklerinden hukuka aykırı bir şekilde mahrum bırakıldıklarına karar vermiştir. Yerel mahkemeler, başvuranların mülkün tam piyasa değerine tekabül eden tazminat alma hakları olduğuna mülk kaybı tarihinden itibaren geçerli olan kanuni faizin yanı sıra, enflasyon düzeltmesini yansıtan bir meblağ almaya hakları olduğuna karar vermiştir.

Mart 2010'da Belediye, yerel kararı uyarınca başvuranlara hükmedilen meblağları ödemiştir. Bu meblağlardan 6698 sayılı Kanuna göre %20 oranında vergi kaynağında mahsup edilmiştir.

Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine aykırı olarak topraklarından hukuka aykırı bir şekilde mahrum bırakıldıklarından şikâyetçi olmuşlardır. Aynı hüküm kapsamında başvuranlar 1991/413 Sayılı Kanuna göre yapılan vergilendirmeden de şikâyetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, No. 11 Temmuz 1992 tarih ve 333 sayılı

¹⁷ *Paolo Guiso ve Diğerleri/ İtalya* Kararı, No. 29867/06, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217448>

Kanunla değiştirildiği şekliyle, 1996/662 sayılı kararın Sözleşme'nin 14. maddesini ihlal eden ayrımcı etkiler doğurmasından şikâyet etmiştir. Son olarak, 18. maddeye dayanarak başvurular, Sözleşme haklarının Sözleşme'de belirtilen amaçlar dışında kısıtlandığından şikâyetçi olmuşlardır.

AİHM, daha önce verdiği *Guiso and Consiglio v. İtalya (dec.)*, no. [50821/06](#), §§ 25-31, 16 January 2018 kararına gönderme yaparak, mevcut başvurulara benzer başvuruları daha önce incelediğini ve çeşitli kararlar verdiğini belirtmiştir.

Cagliari Temyiz Mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin önceki kararına dayanarak mülkten yoksun bırakmanın yasa dışı olduğunu kabul etmiş ve 24 Ekim 2007 tarih ve 349 sayılı kararda, başvuruların, mülkün tam piyasa değerine tekabül eden, enflasyona göre düzeltilmiş ve mülk kaybı tarihinden itibaren geçerli olan kanuni faiz oranında artırılmış tazminat alma hakları olduğuna karar vermiştir. AİHM, bunun yerel mahkemeler tarafından şikâyet edilen ihlalin kabulü anlamına geldiğini belirtmiştir.

Mevcut başvurular gibi kanunsuz bir şekilde mülkünden mahrum bırakılan başvuranın uğradığı 1 No.lu Protokolün 1. maddesinin ihlaline yönelik, *Armando Iannelli / İtalya*, no. 24818/03, §§ 35-37, 12 Şubat 2013 davasında AİHM, zararın tazmin edildiğine ve başvuranın artık şikâyet konusu ihlalin mağduru sayılamayacağına karar verdiğini belirterek, bu davada benimsediği yaklaşımdan ayrılmak için bir neden görmediğini belirtmiştir.

Bununla birlikte Mahkeme, başvuruların ödenen kamulaştırma tazminatından vergi alınması nedeniyle yaptığı şikâyeti ayrıca incelemiştir. AİHM, *Guiso ve Consiglio ve İtalya* kararına atıfla, incelemek için en uygun başlangıç noktasının “vergilerin ödenmesini güvence altına almak için” mülk kullanımının kontrolü olduğunu belirtmiştir.

Bu noktada AİHM, konuyla ilgili içtihatları ve Mahkeme tarafından benzer davalarda varılan sonuçları akılda tutarak (bkz. *Guiso ve Consiglio*, §§ 41-49; *Colazzo / İtalya (k.k.) [Komite]*, no. 36944/06, §§ 30-34, 14 Mayıs 2019; *Guiso-Gallisai / İtalya (k.k.) [Komite]*, no. 95/06, §§ 35-39, 16 Haziran 2020 ve *Guiso Gallisai / İtalya (k.k.) [Komite]*, no. 10212/05 ve *diğer 2*, §§ 33-35, 23 Kasım 2021) ve ayrıca Devletlerin vergilendirme konularında sahip olduğu geniş takdir marjını dikkate alarak, başvurulara verilen tazminata uygulanan verginin, başvuruların haklarının korunması ile vergilerin ödenmesinin güvence altına alınmasında kamu yararı arasında kurulması gereken dengeyi bozmadığına karar vermiştir.

AİHM 14 ve 18. maddeler altındaki şikâyetleri ise açıkça dayanaktan yoksun bulmuştur.

7

SERBEST SEÇİM HAKKI

18- Kızılay/Türkiye¹⁸ Kararı

Öz: *Başvuru, 12 Haziran 2011 tarihli genel seçimlerde adaylığı iptal edilen başvuranın Sözleşme'ye Ek 1. No.'lu Protokolün 3. maddesinin ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.*

Başvuranın başvurusu üzerine, 22 Nisan 2011 tarihinde (Karar No: 2011/470), Yüksek Seçim Kurulu (YSK), Adli Sicile İlişkin 25 Mayıs 2005 tarihli ve 5352 sayılı Kanunu'nun 13/A § 1 a) maddesine ve Türk Ceza Kanunu'nun 51. maddesinin 8. fıkrasına ve Milletvekili Seçimine İlişkin 2839 sayılı Kanunu'nun 11 e) maddesine dayanarak, söz konusu seçimlerde başvuranın başvuru kaydının reddedilmesini onaylamıştır.

Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1. No.'lu Protokolün 3. maddesini ileri sürerek, 12 Haziran 2011 tarihli genel seçimlere katılma hakkından yoksun bırakıldığını iddia etmektedir.

AİHM, başvuranın yürürlükteki kanuna göre YSK'ya teslim edilmesi gereken memnu hakların iadesine dair kararı sunmadığını, bu nedenle YSK'nın milletvekilliği başvurusunun reddine ilişkin kararında herhangi bir keyfilik bulunmadığını ve seçmenlerin serbest seçim hakkına bir müdahalenin bulunmadığını ifade etmiş, bu nedenle başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir.

19- Otlu/Türkiye¹⁹ Kararı

Öz: *Başvuru, başvuranın hapis cezasına mahkûm edilmesi nedeniyle, memnu haklarının iadesini kanıtlayan destekleyici hiçbir belge sunmadığı gerekçesiyle, başvuru kaydının reddedilmesine ilişkindir.*

Başvuranın başvurusu üzerine, 22 Nisan 2011 tarihinde, YSK, başvuranın iki gün içerisinde memnu haklarının iadesini kanıtlayan destekleyici hiçbir belge sunmadığı gerekçesiyle, Milletvekili Seçimine İlişkin 2839 sayılı Kanun'un 13. ve 14. maddeleri uyarınca, ilgilinin söz konusu seçimlerde başvuru kaydının reddedilmesini onaylamıştır.

Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.'lu Protokol'ün 3. maddesini ileri sürerek, siyasi görüşleri nedeniyle, 12 Haziran 2011 tarihli genel seçimlere katılma hakkından yoksun bırakıldığını iddia etmektedir.

¹⁸ *Kızılay/Türkiye Kararı*, No. 64816/11, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217453>

¹⁹ *Otlu/Türkiye Kararı*, No. 66179/11, 19 Mayıs 2022. <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-217772>

AİHM, başvuranın yürürlükteki kanuna göre YSK'ya teslim edilmesi gereken memnu hakların iadesine dair kararı ilk iki başvurusunda YSK'ye sunmadığını, kararı temin ettiğinde YSK'nın kararının kesinleşmiş olduğunu, sonuç olarak başvuranın yasal mevzuat gereği teslim etmesi gereken kararı usulüne uygun şekilde YSK'ya sunmadığını, milletvekili adaylarının teslim etmesi gereken evraklara ilişkin kanuni düzenlemenin erişilebilirlik açısından herhangi bir probleminin olmadığını, ayrıca seçmenlerin serbest seçim hakkına bir müdahalenin bulunmadığını ifade etmiş, sonuç olarak sayılan nedenlerle başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir.

İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı

Milli Mütadafa Cad. No: 8 Bakanlıklar Kızılay/ANKARA

T: 0 (312) 549 59 05 F: 0 (312) 549 59 27

e-mail: inhak@adalet.gov.tr